

Beoordeling Vlowijker Zonneweide Werkhoven (actualisatie)

Door de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU)

Voor de gemeenteraad van Bunnik

Datum: 24-02-2020

De NMU scoort zonne-initiatieven in de provincie Utrecht. Dit doen wij op vier punten: procesparticipatie, financiële participatie, locatiekeuze en inrichting/inpassing. Voor elk onderdeel geven we een score variërend van ++, +, 0, -, --. We geven hiermee niet aan of we voor of tegen een project zijn, maar met de scores helpen we u (gemeenteraadslid of lokale belanghebbende) bij de afweging of dit plan uw goedkeuring kan wegdragen.

Projectontwikkelaar BHM Solar heeft een vergunning aangevraagd voor de aanleg van het zonnepark Vlowijker Zonneweide in Werkhoven, gemeente Bunnik. Deze aanvraag wordt besproken in Open Huis op donderdag 27 februari. De besluitvorming vindt plaats op 5 maart.

Voor de beoordeling van dit project hebben we gebruik gemaakt van de vergunningaanvraag op de website van de gemeente Bunnik¹. Op deze informatiewebsite² houdt de gemeente ontwikkelingen rond zonneparken in Bunnik bij. Ook maakten we gebruik van de website van de projectontwikkelaar³, en gesprekken met lokale partijen, waaronder Energie Coöperatie Bunnik.

Score voor dit project

Dit project krijgt van NMU de volgende scores.

Procesparticipatie	+
Financiële participatie	++
Locatiekeuze	0
Inrichting / Inpassing	+

Toelichting op de score

Procesparticipatie	+
--------------------	---

"Bij het proces is het van belang dat de omgeving mee kan denken en doen. Hiervoor kijken we naar de volgende onderdelen:

- *Transparantie: open en eerlijk proces waarin de omgeving vanaf het begin betrokken wordt.*
- *Ontwerp / Inrichting: omgeving kan actief het ontwerp en de inrichting mede bepalen.*
- *Gebruik van het park: omgeving kan actief mee bepalen of het park een extra functie krijgt.*
- *Beheer / Onderhoud: omgeving wordt betrokken bij beheer/onderhoud. "*

BHM Solar heeft de omgeving vanaf het begin betrokken. BHM Solar onderhoudt een website over het park met de meest basale informatie. Ze voerde gesprekken met 14 individuele omwonenden. Later volgden inspraakavonden. De feedback is gebruikt om de plannen te verbeteren. Dit ging onder meer over het ontwerp en de inrichting van het park.

¹ <https://www.bunnik.nl/bestuur-organisatie/actueel-gemeenteraad/vergaderstukken-open-huis/2019/2-december-2019/1-vlowijker-zonneweide-werkhoven/>

² <https://www.zonneveldenbunnik.nl/>

³ <https://www.vlowijkerzonneweide.nl/>

Er is overlegd met de bewoners over het onderhoud van het park. De gronden aan de randen van het park worden omgevormd tot bloemrijk grasland, dat beheerd wordt door omliggende agrarische bedrijven. Ook zal duurzaam veevoer geteeld worden op het terrein, dat wordt afgenomen door een agrarisch bedrijf uit de omgeving. In de vorige beoordeling gaf de NMU aan dat er getekende afspraken zouden moeten komen over het beheer. Dit is in de tussentijd gebeurd, dus daar is de NMU positief over.

Voor het betrekken van lokale bewoners en organisaties haalt dit project een bovengemiddelde score (+). NMU waardeert het betrekken van bewoners en aanpassen van de plannen naar aanleiding van hun inbreng. Ook zijn we positief over de vastgelegde afspraken met omliggende boerenbedrijven. BHM Solar had de gemaakte afspraken met bewoners nog kunnen vastleggen middels een overeenkomst waaruit blijkt dat de bewoners instemmen met de plannen.

Financiële participatie	++
-------------------------	----

"Financiële participatie is van essentieel belang voor het draagvlak van de energietransitie. We pleiten daarom voor minstens 50% lokaal eigendom. Uitgangspunt is dat een lokale organisatie (bijv. een energiecoöperatie) gelijkwaardig meedoet in de ontwikkeling en realisatie van een zonnepark. Het gaat ons dus niet alleen om participatie van bewoners uit de omgeving in bijv. obligaties, maar om daadwerkelijk lokaal eigendom. Er zijn verschillende modellen beschikbaar om dit vorm te geven. Als NMU ondersteunen we de energiecoöperaties in de hele provincie Utrecht om hun rol hierin te pakken."

BHM Solar stelt te streven naar gedeeltelijk lokaal eigendom van het park. Naar aanleiding van de eerste beoordeling van NMU werd BHM Solar aangemoedigd om de voornemens voor financiële participatie door de Energie Coöperatie Bunnik vast te leggen in een intentieovereenkomst. De handtekeningen hiervoor zijn in de tussentijd gezet en daar is de NMU zeer positief over. Hiermee is vastgelegd dat de energiecoöperatie een optie heeft voor overname van 50% van het park en daarmee past dit project in de lijn van het Klimaatakkoord.

Er zijn verder plannen voor de oprichting van een omgevingsfonds, onder regie van de Energie Coöperatie Bunnik. Gelden uit dit fonds kunnen gebruikt worden voor duurzame energie adviezen en scans en om de onrendabele top op duurzame energieprojecten in de gemeente te financieren. BHM is voornemens om eenmalig ruim 80.000 euro in dit fonds te storten.

Dit project scoort daarom uitstekend (++) op het onderdeel financiële participatie.

Locatiekeuze	0
--------------	---

"De Natuur en Milieufederatie Utrecht vindt het belangrijk dat bij het bepalen van de locaties voor nieuwe zonneparken in ieder geval de belangen van natuur, landschap en bewoners worden meegewogen. Daarmee is de precieze invulling mede afhankelijk van de lokale context: wat vinden inwoners waardevolle plekken of belangrijke omgevingskwaliteiten? En welke andere ruimtelijke uitdagingen kent een regio of gemeente? Onze visie voor de locatiekeuze van zonneparken hebben we verder uitgewerkt in de [Constructieve Zonneladder](#)."

Het zonnepark wordt aangelegd op landbouwgrond en graslanden in het gebied "Noord van Oostromsdijkje". Dit gebied is door de gemeente aangeduid als "Kansrijk" voor zonneparken, en past daarmee binnen de gemeentelijke kaders. BHM Solar geeft aan naar alternatieve locaties te hebben

gekeken binnen hetzelfde gebied. Andere grondeigenaren waren echter niet geïnteresseerd in deelname aan het project, of de locatie was ongeschikt vanwege hoge netkosten.

Een aantal omwonenden vindt het buitengebied van Bunnik niet geschikt voor zonne-energie. Zij vinden dat dit het open landschap en het agrarisch karakter aantast. BHM Solar houdt echter vast aan de gemeentelijke kaders.

Zonnepanelen worden bij voorkeur geplaatst op/bij bestaande fysieke structuren, of op locaties waar ze niet concurreren met ander (waardevol) ruimtegebruik. Landbouwgrond heeft daarom niet de eerste voorkeur.⁴ Het lijkt erop dat de projectontwikkelaar op voorhand een duidelijke voorkeur had voor deze locatie, maar wel bereid is geweest andere opties te onderzoeken, en het project zoveel mogelijk aan te passen aan de karakteristieke kenmerken van het landschap en de wensen van de omwonenden. Het project krijgt daarom een gemiddelde score (0).

Inrichting / Inpassing	+
------------------------	---

"Bij de inrichting en de inpassing van het park is het belangrijk dat er naast duurzame energie ook rekening gehouden wordt met andere thema's en opgaves, zoals natuur, recreatie of educatie.

Uitgangspunten die we hiervoor hanteren zijn:

- *Natuur / Biodiversiteit: het park levert een verbetering van de biodiversiteit. Zie de checklist ['Natuurbelangen bij grondgebonden zonneparken'](#).*
- *Functiecombinatie: het park wordt benut om ook andere functies toe te voegen zoals extensieve landbouw, recreatie of educatie.*
- *Landschappelijke inpassing: het park krijgt een duidelijk ontwerp waarmee het past in het landschap."*

De huidige natuurwaarden worden niet aangetast. Er worden verschillende soorten beplanting aangebracht met een ecologische meerwaarde, d.w.z. dat daardoor diersoorten zullen worden aangetrokken. Ook worden bomen geplant, waaronder knotwilgen en fruitbomen (extensieve landbouw).

Op het terrein wordt een voedermengsel gezaaid dat wordt geoogst door een nabijgelegen agrarisch bedrijf. Deze gebruikt dit als duurzame voeding voor zijn koeien. En er is rekening gehouden met een goede landschappelijke inpassing, waarbij gebruik is gemaakt van de kennis en aanwijzingen van de bewoners.

Over andere extra functies, zoals recreatie of educatie, is niets bekend. Het project scoort daarmee bovengemiddeld (+) op het aspect inrichting / inpassing.

Conclusie

Dit project scoort minimaal bovengemiddeld op bijna alle onderdelen. Bewoners zijn goed betrokken geweest bij de vormgeving van het project. Er zijn in een vroeg stadium bewonersavonden georganiseerd, en met de feedback is het plan aangepast. Ook met een aantal omliggende boerenbedrijven wordt samengewerkt. Het proces van locatiekeuze had wellicht beter gekund: bewoners van het gebied hadden hier weinig invloed op en landbouwgrond heeft niet de voorkeur. Wat betreft inpassing en inrichting scoort het project beter dan gemiddeld, vanwege de aandacht voor natuur en dubbel ruimtegebruik. Plannen voor financiële participatie door de omgeving zijn uitstekend en inmiddels ook vastgelegd met de energiecoöperatie.

⁴ Overigens moet vermeld worden dat de landbouwgrond op de gekozen locatie van relatief lage kwaliteit is voor het gebruik als landbouwgrond.